

Neurológiai sürgősségi kórképek

Dr. Szok Délia
SZTE Neurológiai Klinika
Szeged

2013. március 20.

Idegrendszeri tünetek

- Fejfájás és egyéb fájdalom
- Szédülés
- Érzészavar (pl. zsibbadás)
- Izomgyengeség (paresis)
- Mozcászavar (akaratlan mozgások)
- Járászavar
- Látászavar (homályos látás, kettőslátás, látótérkiesés)
- Tudatzavar
- Esméletvesztés

Akut (progresszív) fejfájás

- ICP fokozódás tünete lehet!
  - SAH
  - Meningitis
  - Agydaganat / Pseudotumor cerebri (BIH)
  - Stroke
  - Hydrocephalus
  - IC sinus venosus thrombosis
  - Subduralis / Epiduralis haematoma
- Analgetikum abúzus/"Medication overuse headache"
- Migrénes/Clusteres roham
- Liquor hypotensio

Akut gerinc/végtagi fájdalom

- Discus hernia (cervicalis, lumbalis)
  - Kisugárzó radikuláris/dermatómális fájdalom
  - Érzészavar (radikuláris/dermatómális)
  - Paresis
  - Vegetatív (sphincter) zavar
- Teendő
  - Akut MR és akut műtét
- Csigolyatörés/compressio
  - RTG, CT, MR
  - Gerinc-stabilizálás, vertebroplastica

Tudatzavarok diff. dg.

- Intracranialis okok:

- Vascularis
- Trauma
- Tumor
- Gyulladás
- Epilepszia

- Extracranialis okok:

- Metabolikus
- Toxikus
- Egyéb

Eszméletvesztés diff. dg.

- Epilepsziás roham
- Syncope
  - az agy globális perfúziós elégtelensége vezet tudatzavarhoz
  - neurogén (vasovagalis) vagy cardiogén (SSS)
- Collapsus
- Drop attack
- Cardiogén
  - szívinfarktus, szívritmuszavarok (pl. AV blokk)
- Hypoglycaemia
- Shock (haemorrhagiás, hypovolaemiás, cardiogén)
- Egyéb

Intracranialis nyomásfokozódás

Tünetei:

- Tudatzavar
  - Somnolentia - sopor - coma
- Fejfájás
- Hányás
- Pangásos papilla
- Cushing fenomén
  - Hypertensio + bradycardia

Neurológiai diagnózisok

- Cerebrovascularis betegségek (Stroke)
- Agyi és gerincvelői traumák
- KIR daganatok
- Neuroinfekciók, IR gyulladások
- Epilepszia
- Extrapiramidális kórképek
- Perifériás idegrendszeri kórképek

Agyi érbetegségek

- Ischaemiás stroke (80%)
- Haemorrhagiás stroke (20%)
(Apoplexia cerebri)
- Tranziens ischaemiás attack (TIA)
- Subarachnoideális vérzés
  - aneurysma ruptura
- Intracranialis vénás sinus thrombosis

Stroke - ischaemiás

- Teendők:
  - Anamnézis
  - Fizikális neurológiai vizsgálat
  - Differenciál diagnosztika
  - Akut koponya CT(angio) vagy MR
  - Akut i.v. (systemás) vagy lokális (i.a.) thrombolysis (időablak: 3-4,5 órán belül)
  - Embóliaforrás keresése (nyaki erek, szív)
    - Ér-dissectio vagy ér-stenosis endovascularis (stent) vagy sebészi (endarterectomia) ellátása
    - Cardialis thrombus, vitium, endocarditis
  - Antithrombotikus terápia: antiaggregáns; antikoaguláns
  - Vascularis rizikófaktorok kezelése

Stroke - haemorrhagiás

■ Teendők:

- Anamnézis
- Fizikális neurológiai vizsgálat
- Differenciál diagnosztika
- Akut koponya CT(angio) vagy MR
- Vérzésforrás (aneurysma, AVM) keresése
  - Angiographia (CTA, MRA, DSA)
- Vérzés mérete, lokalizációja (ICP↑)
- Agyödéma csökkentése
- Decompressio (kamradrain, craniectomia)
- Aneurysma / AVM ellátása (clip, coil)

Stroke - TIA

- Veszélye:
  - Ismétlődő TIA → stroke in progression → completed stroke
- Teendők:
  - Obszerváció!
  - CT/MR: Agyi vascularis laesio? Agyi erek állapota?
  - Vascularis irányú kivizsgálás
  - Embóliaforrás keresése
  - Vascularis rizikófaktorok felmérése, eliminálása
  - Antithrombotikus terápia (TAG), sec. profilaxis
  - Hosszmetszeti követés, neurológiai gondozás

SAH (nem-traumás)

■ Tünetei:

- Hirtelen erős, ütés-szerű tarkótáji **fejfájás**
- Tarkókörtöttség
- Tudatzavar

■ Teendők:

- A típusos tünetek alapján gondolni kell rá!
- CT: vérzés kimutatása (lokalizációja, mérete)
- CT-angiographia (MRA, DSA)
  - Vérzésforrások: aneurysma, AVM
- Liquor (véres!)
- Terápia: sebészi (clip vagy coil) vagy konzervatív (dehidráció, anti-vasospasmus terapia)

Intracranialis vénás sinus thrombosis

■ Tünetei:

■ ICP fokozódás tünetei

- Fejfájás
- Látászavar
- Pangásos papilla
- Tudatzavar

'Red flag': fiatal COC-szedő, dohányzó nők

■ Teendők:

- Agyi képalkotó vizsgálatok (CT/CTA, MR/MRA, DSA)
- Antikoaguláns terápia (LMWH)
- Thrombophilia panel (coagulopathia?)
  - Tartós antikoagulálás

Agyi vagy gerincvelői traumák I.

- Intracranialis vérzések
  - Epidurális
  - Subdurális
  - Subarachnoideális
  - Agyállományi (Contusió)
- Gerincvelői sérülések
  - Gerincvelői harántsérülések
(Gerincvelő compressiós syndroma)
    - Nyaki, háti vagy lumbális szakaszon

Agyi vagy gerincvelői traumák II.

- Teendők:
  - Anamnézis (legtöbbször egyértelmű)
  - Diagnosztika (képalkotók: RTG, CT, MR)
  - Terápia
    - Sebészi vagy
    - Konzervatív (observatio)

Idegrendszeri daganatok

- Intracranialis daganatok

'Red flag' : ICP fokozódás tünetei, beékelődés veszélye!

- Teendők:

- Diagnosztika: koponya CT / MR
- Terápia: ICP csökkentése, sz. e. műtét

- Gerincűri daganatok

- Extraduralis / Intraduralis (Extraspinalis / Intraspinalis)

- Tünetei: gerincvelői kompressziós syndroma

- Paraparesis + anaesthesia + retentio/incontinentia

- Teendők:

- azonnali képalkotó diagnosztika (MR)
- mihamarabbi dekompressziós műtét

Idegrendszeri gyulladások

- Meningitis
- Encephalitis
- Myelitis
- Tályog
- Polyradiculoneuritis
(Guillain-Barre syndroma)

Meningitis

■ Tünetei

- (Láz)
  - Tarkókööttség, meningeális izgalmi jelek
  - **Fejfájás**
  - Hányinger, hányás
  - Tudatzavar lehet
- ICP fokozódás tünetei

■ Teendő

- Liquor rutin (sejtszám, összfehérje, glucose) + mikrobiológia (gyorsteszt + tenyésztés)

■ Terápia

- Antivirális, antibakteriális, antimikotikus, antiTBC

Encephalitis

- Tünetei
  - Tudatzavar
  - Epilepsziás roham
  - (Láz)
  - ICP fokozódás tünetei
- Teendő
  - Dg.: koponya MR, EEG, liquor
  - Th.: antimikrobális, antiepileptikum

Myelitis

- Tünetei
  - Fájdalom (gerinc)
  - (Láz)
  - Gerincvelői (motoros, sensoros, vegetatív) tünetek
- Teendő
  - Dg.: gerinc MR, liquor, mikrobiológia
  - Th.: steroid, antivirális, antibiotikum

Epilepszia I.

■ Rohamformák

■ Generalizált

- Motoros (myoclonus, tónusos-klónusos) vagy
- Nem-motoros (absence)

■ Fokális

- Motoros vagy nem-motoros
- Tudatzavar nélkül (szimplex) vagy
- Tudatzavarral (komplex)

■ Status epilepticus

- Convulsiv
  - Fokális (pl. Kozsevnyikov syndroma)
  - Generalizált
- Non-convulsiv
  - Absence status

Epilepszia II.

- Teendők:
  - A status miharabbi leállítása!
  - Terápia:
    - Benzodiazepinek
      - Diazepam, clonazepam, lorazepam
    - Antiepileptikumok / Anticonvulsivumok
      - Valproát
      - Levetiracetam
      - Phenytoin
    - Barbiturátok (narcosis, intubálás, lélegeztetés)
      - Propofol

Extrapiramidális kórképek I.

- Parkinson betegség

Fő tünetei: hypo/bradykinesis, rigor, tremor

Terápia: gyógyszeres

Akinetikus krízis

Teendők:

- Amantadin parenterálisan
- Supportív terápia (fontos!)

Extrapiramidális kórképek II.

- Akut chorea (mozgásvihar)
- Akut ballizmus / athetózis
- Akut disztóniák

Teendők:

- Dopamin-receptor antagonisták
- Sedatívumok (pl. BDZ)

Myasthenia gravis I.

■ Myastheniás krízis

■ Tünetei

- Nagyfokú izomgyengeség
- Légzőizmok gyengesége
- Légzészavar

■ Terápia

- Intenzív osztályos ellátás
- Intubálás, gépi lélegeztetés
- Plasmapheresis vagy IVIG

Myasthenia gravis II.

- Cholinergiás krízis
  - Paraszimpatikus tünetek
    - Hasi fájdalom, hasmenés, verejtékezés, bradycardia
  - AChE-gátló dózisa túl magas
  - Terápia
    - Atropin („antidotum”)
    - Gyógyszeres terápia-módosítás
    - Tüneti kezelés

Guillain-Barre syndroma

- Tünetei:
  - Aszcendáló szimmetrikus (4)végtagi szenzoros és/vagy motoros zavar
  - Megelőzően infekció lehet
  - Veszélye: légzőizmok paresise!
- Teendők:
  - Obszerváció (sz. sz. ITO, lélegeztetés)
  - Immunterápia
    - Plasmapheresis vagy IVIG

Jó tanulást!
